

Datum
2024-02-05

Adress

Diarienummer
GYVF-2023-5516

Yttrande

Till
registrera.stk@malmo.se

Remiss från Socialdepartementet - För barn och unga i samhällsvård (SOU 2023:66)

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden lämnar följande yttrande:

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott Sammanfattning

Socialdepartementet har remitterat betänkandet För barn och unga i samhällsvård (SOU 2023:66) till Malmö stad. I betänkandet lämnas förslag på hur kvaliteten i vården för placerade barn och unga kan öka. Stadskontoret sammanställer yttrandet från de berörda förvaltningarna. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden lämnar synpunkter på de förslag som berör kapitel tio ”En väl fungerande skolgång” och på betänkandets konsekvensanalys.

Nämnden avstyrker förslaget 10.5.2 att en särskild kunskapsbedömning ska göras vid varje placering och varje skolbyte och anser att bestämmelsen bör formuleras om. Därmed bör även en justering av förslaget i 10.5.3 om socialnämndens kontakt med rektor angående utredning övervägas. Nämnden är positiv till 10.5.4 som innebär att fler hälsbesök än vad som görs idag ska erbjudas och att det ska ske i samband med placering av barn och unga men anser att förslaget behöver utredas vidare.

Yttrande – förslag i kapitlet En väl fungerande skolgång

Förslag 10.5.2 innebär att en ny bestämmelse införs i 3 kap. skollagen som bland annat innebär att det ska göras en särskild kunskapsbedömning i samband med att vård av barn och unga under 21 år inleds. Det kan ske med stöd av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga eller när vård inleds utanför det egna hemmet med stöd av socialtjänstlagen (2001:453). En sådan bedömning ska också göras för dessa barn och unga i samband med att skolplikten inträder och vid byte av skolenhet. Bedömningen ska dokumenteras.

Nämnden avstyrker förslaget i dess nuvarande utformning. Nämnden anser att det är viktigt att det finns en dokumentation av en elevs kunskaper vid placering i samhällsvård. Dock är det inte alltid behövt eller givande med en så omfattande testning som föreslås. Vidare ser inte nämnden behov att testning görs vid varje skolbyte. Det är givetvis viktigt att alla skolor säkerställer att dokumentation och beslut såsom individuella studieplaner, betygsdokument,

utredningar om särskilt stöd, elevhälsojournaler överförs enkelt mellan skolor och skolformer vid skolbyte. Det regleras i 3 kap. 12 j § skollagen där det framgår att den överlämnande skolan ska lämna sådana uppgifter till den mottagande skolenheten om eleven som behövs för att underlätta övergången. Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen. När en elev byter skolform från grundskolan eller anpassade grundskolan till gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan, ska den mottagande skolenheten skyndsamt informera den överlämnande skolenheten om att skolenheten har tagit emot eleven, om det inte är obehövt.

Enligt dagens regler har skolan möjlighet att göra en utredning om behov av särskilt stöd och extra anpassningar. Lärare har alltid möjlighet att kartlägga elevens kunskap om det finns behov av det för att utforma undervisning på rätt nivå. Nämnden anser att elevens behov upptäcks bäst i undervisningen.

Nämnden vill vidare framföra att den testning av det slag som föreslås är mycket resurskrävande. För att testresultat ska vara tillförlitliga behöver testning vara ganska omfattande. Den som utför och rättar testen bör vara en behörig lärare för ämnet och bör känna till testets utformning. Testsituationen behöver även utformas med hänsyn till elevens eventuella behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Oavsett vilka andra omständigheter som eleven har befunnit sig i så är skolbyte en stor anledning till stress och oro. Att dessutom bli testad i alla ämnen ökar stressen vilket även kan leda till att testresultaten på så vis bli missvisande.

Nämnden vill i detta sammanhang hänvisa till det arbete som görs inom Skolfam där bland annat kunskapskartläggning och testning av elever ingår. Skolfam redovisas i betänkandet men förefaller inte ha beaktats vid utformningen av förslaget. Skolfam är en skolsatsning inom familjehemsvården där 20 kommuner i Sverige, bland annat Malmö, ingår. Satsningen innebär att ett strukturerat sätt att arbeta införs för att hjälpa familjeplacerade barn att få bättre skolresultat. Målet är att barn som är placerade i familjehem ska gå ut grundskolan med behörighet till gymnasiet då man vet att placerade barn generellt sett har sämre skolresultat. I arbetsmetodikerna för Skolfam ingår kunskapskartläggning.

Socialdepartementet bör överväga att justera förslaget i 10.5.3 att Socialnämnden ska underrätta rektor. Förslaget innebär att socialnämnden ska underrätta rektor vid behov av en bedömning enligt den föreslagna 3 kap. 12 k § skollagen. Bestämmelsen framstår som onödig om nämndens synpunkter på 10.5.2 kommer tas hänsyn till.

I 10.5.4 föreslås att en bestämmelse införs i 2 kap. 27 a § skollagen om att utöver vad som anges i 27 § ska hälsobesök erbjudas vid behov i samband med att vård av barn och unga under 21 år inleds med stöd av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga eller när vård inleds utanför det egna hemmet med stöd av socialtjänstlagen (2001:453).

Nämnden anser att förslaget skulle gynna omhändertagna barn. Emellertid medför förslaget svårigheter som behöver utredas vidare. Förslaget innebär gränsdragningsproblematik vad gäller förebyggande och hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård. Även praktiska

frågor som att eleven inte befinner sig på skolan måste lösas. Vidare ökar förslaget resursbehovet och behovet av mer resurser måste vägas mot andra behövande grupper. Förslaget bör beakta att för att stärka samverkan och tydliggöra elevhälsans specifika hälsofrämjande uppdrag bör med den unges samtycke, journal från hälsoundersökning utförd av regionen enligt lagen (2017:209) om hälsoundersökning av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet delas med elevhälsans medicinska insats. Samverkan och informationsutbyte på det sättet ger elevhälsan förutsättningar att fokusera på hälsofrämjande och förebyggande åtgärder i sitt hälsosamtal som på så vis kan få tydligare positivt förstärkande karaktär.

Konsekvensanalys

Konsekvenser av förslagen finns i betänkandets konsekvensanalys bland annat när det gäller konsekvenser för barn och unga.

Barnrättsperspektiv

Nämnden instämmer i att förslagen är utformade till barns bästa, dock med undantag av 10.5.2. där förslaget enligt vad som framgår av nämndens synpunkter i de föregående styckena inte tar hänsyn till barns bästa. Den omfattande testning som föreslås kan inte sägas vara i linje med barns rätt till delaktighet då testningen förväntas bli omfattande och betungande för eleven.

Förslagen innebär en höjd ambitionsnivå för barn och unga i samhällsvård och skulle medföra ökade kostnader för Malmö kommun. Enligt betänkandet skulle en ökad stabilitet i vården av unga medföra minskade kostnader till exempel om det blev färre placeringar för barn och unga. Nämnden anser att kostnadsberäkningen av förslagen är för låg då den utgår från en ideal situation vad gäller tidsåtgången för testning. Enligt nämndens bedömning kommer tidsåtgången för varje elev enligt förslagen vara större än i räkneexemplet samt att behovet av personal för testningen kommer att vara mer omfattande. Om förslagen är mer kostsamma än vad som framgår försvinner en del av de förväntade besparingarna. Om regeringen väljer att gå vidare med förslagen i 10.5.2 och 10.5.4 måste även kompetensförsörjningen inom området beaktas eftersom det redan idag finns svårigheter med att rekrytera personal med rätt kompetens till elevhälsan.

Ordförande

.....

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden]